

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku S. K.
przy uczestnictwie P. sp. z o.o. w T.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 18 maja 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 240,-
(dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W wyniku rozpoznania apelacji wnioskodawcy S. K. od postanowienia Sądu Rejonowego w C. z dnia 6 kwietnia 2017 r. zmienione zostało to postanowienie w punkcie drugim, umorzone postępowanie odwoławcze w pozostałej części i rozstrzygnięte koszty postępowania, w postanowieniu Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 maja 2018 r. Zmiana polega na tym, że w punkcie drugim zaskarżonego postanowienia zastąpiona została kwota 3441 złotych kwotą 11 150 złotych, co nastąpiło ze względu na uznanie – po przeprowadzeniu uzupełniającego

postępowania dowodowego - błędnego ustalenia wynagrodzenia dla wnioskodawcy za ustanowienie służebności przesyłu.

W skardze kasacyjnej uczestnik postępowania (określający się w tytule błędnie jako wnioskodawca?) zarzucił Sądowi Apelacyjnemu w (...) (chyba miał na myśli Sąd Okręgowy?, który wydał postanowienie o sygn. akt II Ca (...), a nie wyrok jak jest w tytule skargi i w ogólnym stwierdzeniu zaskarżenia) naruszenie w części objętej zaskarżeniem przepisów postępowania (nazwanego prawem procesowym), tj. art. 382 k.p.c. (bez wskazania związku z art. 13 § 2 k.p.c.) przez pominięcie części materiału dowodowego zebranego w sprawie i brak wyczerpujących ustaleń, a zatem niewypełnienie funkcji rozpoznawczych i kontrolnych sądu odwoławczego oraz „niespełnienie jego procesowej funkcji” – pominięcia odmiennych ustaleń dokonanych w toku postępowania dowodowego. Naruszenie przepisów prawa materialnego dotyczy art. 305¹ k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie określenia wynagrodzenia, także za pas strefy kontrolowanej, a nie tylko za pas gruntu, na którym faktycznie jest gazociąg. Skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku” (chodzi jednak o postanowienie) „w części oddalającej apelację wnioskodawcy (pkt 1) oraz w części zasądzającej od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 280 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt 2) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”, a także zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o odmówienie przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że tytuł, wstęp i wnioski skargi kasacyjnej sprawiają wrażenie, iż dotyczą innej sprawy. Błędy we wstępnej części skargi zostały już wcześniej wskazane, z kolei wnioski skarżącego nie mogą dotyczyć tych punktów zaskarżonego postanowienia (uparcie określanego mianem wyroku), o których jest mowa, gdyż punkty 1. i 2. o takiej treści nie istnieją w postanowieniu Sądu Okręgowego w sprawie II Ca (...). Z treści skargi wygląda jednak na to, że chodzi właśnie o to postanowienie, a mając na względzie istotę

wniosków, to odpowiadają one tym, o których jest mowa w petitum skargi. W tej sytuacji, mimo bycia na krawędzi podstaw do odrzucenia skargi jest zbadana zasadność wniosku o jej przyjęcie.

Niestety, i w tym wypadku skarżąca Spółka nie daje możliwości przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a to ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wskazał na oczywistą jej zasadność, a jakby przy okazji dodał, że ponadto w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Już sam ustawodawca wyraźnie czyni gradację ważności podstaw do przyjęcia skargi, na końcu, w roli swoistego bezpiecznika wymieniając oczywistą zasadność skargi. Pełnomocnik skarżącej próbuje tę kolejność odwrócić, przy czym ma chyba zamiar skupić uwagę w uzasadnieniu wniosku na występowaniu zagadnienia prawnego, ale go w ogóle nie artykułuje. Z kolei, potrzebę dokonania wykładni przepisów czyni przez podanie przykładów z orzecznictwa, jednak mających za podstawę różne stany faktyczne oraz będących wynikiem rozwoju orzecznictwa, które w sprawie służebności przesyłu jest bardzo bogate, również w kwestii wynagrodzenia. Oczywista zasadność zdaje się wynikać, zdaniem skarżącej z porównania relacji „pasa służebności” do „pasa strefy kontrolowanej”.

Twierdzenia pełnomocnika skarżącej są wymieszane i niedostatecznie dopracowane, a wątpliwości już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, w ostatnim czasie zwłaszcza przez uchwały: III CZP 88/15 i III CZP 118/17, która to uchwała jest szeroko cytowana przez pełnomocnika (zob. także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2017 r. V CSK 33/17, z dnia 17 maja 2018 r. IV CSK 604/17 oraz z dnia 8 marca 2019 r. V CSK 404/18, nie publ.). Rezultat tego jest taki, że o ile przy ustalaniu pasa służebności istotne znaczenie mają przepisy wykonawcze, wskazane przez skarżącą oraz ewentualne regulacje wewnętrzne przedsiębiorców przesyłowych, to w przypadku określenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności dominuje szersze i bardziej elastyczne

podejście, uwzględniające również inne konsekwencje ustanawiania takiej służebności. Z tych względów nie ma niewątpliwie spełnionej przesłanki oczywistości skargi, ale również nie zostało dowiedzione spełnienie przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., które to przepisy nie zostały wprowadzone w ogóle powołane we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, ale o nie zapewne chodziło pełnomocnikowi skarżącej w uzasadnieniu wniosku.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj